

DUWEN EN SLEPEN OP DE ZAAN 2024-2025

PETER J. BROM

Duwen en Slepen op de Zaan 2024-2025

Duwen en Slepen op de Zaan 2024-2025

Peter J. Brom

Auteur: Peter J. Brom

Coverdesign: Peter J. Brom

ISBN: 9789403860688

© Peter J. Brom

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke andere wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle zorg die is besteed aan de totstandkoming van dit boek, kunnen noch de uitgever, noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor enige schade die voortvloeit uit enige fout in deze publicatie.

De auteur van deze publicatie heeft er alles aan gedaan om alle rechthebbenden van het gebruikte beeldmateriaal te beschermen. In het geval dat ik zonder toestemming auteursrechtelijk beschermd werk heb gebruikt, neem dan contact met mij op via het mailadres: duwenenslepenopdezaan@gmail.com.

VOORWOORD

In deze tweede uitgave van duwen en slepen op de Zaan over 2024 en 2025 zijn weer meer dan 100 duw- en sleepboten opgenomen, waarbij van elke boot een korte beschrijving is toegevoegd, voor zover beschikbaar. Naast de beroepsvaart wordt de Zaan ook bevaren door talloze sleepboten van liefhebbers, die zowel door de Wilhelminasluis als door de Hondsbosschesluis worden geschut.

Voor gegevens ben ik veel dank verschuldigd aan o.a. de websites van De Binnenvaart, Varend Erfgoed en Schippers & ScheepsHistorisch Onderzoek. Toch ontbreken sommige details in dit boek of zullen onjuist zijn. Correcties en/of aanvullingen zijn welkom op het mailadres 'duwenenslepenopdezaan@gmail.com' of op de Facebook-pagina 'Duwen en Slepen op de Zaan'. Naast deze uitgave zal ik regelmatig extra foto's en updates publiceren op deze Facebook-pagina.

Scheepvaart op de Zaan

De Zaan blijft voor de aan deze rivier gevestigde bedrijven van vitaal belang. Hoewel het totale aantal scheepvaartbewegingen behoorlijk is afgenomen ten opzichte van de eerste telling in 1998, voeren in 2024 bijna 6.800 binnenvaartschepen door de Wilhelminasluis, waarvan ongeveer 1.000 duw- en sleeptransporten. Met dit laatste aantal staat de Wilhelminasluis in de top 3 van meest gebruikte sluisen. In 2024 werd op de Zaan voor het eerst in Nederland elektrische duwvaart geïntroduceerd voor de grote cacao verwerkende bedrijven Cargill en OFI/Olam.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling van de scheepvaart op de Zaan op de lange termijn is best wel onzeker. De trend dat veel watergebonden bedrijven de Zaan verlaten zet zich nog steeds voort. Verschillende redenen zoals ruimtegebrek, strengere milieueisen beperkingen in de vaarroute zijn voor veel bedrijven redenen om te verhuizen.

Al in 1995 heeft de regering vastgesteld dat goederenvervoer per binnenvaartschip moest worden gestimuleerd. Voorwaarde zijn dan goede vaarwegen, zodat vervoer over water als een concurrerende transportwijze in aanmerking komt.

Wat betekent dat voor de Zaan?

De rivier de Zaan ontsluit belangrijke industrieën in de Zaanstreek en de regio Alkmaar. Via de Zaan bereik je het IJ, het Amsterdamse havengebied, het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal.

De laatste jaren doen zich ontwikkelingen voor waardoor de Zaan als doorgaande vaarroute minder aantrekkelijk dreigt te worden.

De toenemende schaalvergroting in de binnenvaart staat in schril contrast met de feitelijke bevaarbaarheid van de Zaan.

Deze bevaarbaarheid wordt beperkt door een beperkte diepgang van de vaargeul en bij de sluis en bruggen een beperkte doorvaarwijdte, -hoogte en diepte. De grotere typen binnenvaartschepen (CEMT-klasse V) en duwbakken kunnen de Zaan niet onbelemmerd bevaren.

Het probleem van de beperkte bevaarbaarheid doet zich voor op de volgende gebieden:

- Door krappe bedieningstijden van de Wilhelminasluis en (met name) de spoorbrug ontstaat oponthoud;
- Door het dichtslibben van de Zaan en haar zijgeulen ontstaat onvoldoende diepgang voor (grotere) binnenvaartschepen;
- De afmeting van de Wilhelminasluis in Zaandam belemmert de doorvaart als gevolg van onvoldoende breedte (12 meter) en waterdiepte (3,20 meter);
- Bruggen in de Zaan belemmeren de doorvaart als gevolg van een beperkte

- waterdiepte;
- Door achterstallig onderhoud hebben sluis en bruggen regelmatig storingen.

De bevaarbaarheid blijft beperkt tot schepen met een maximale diepgang van 2,80 meter en breedte van 11,40 meter. Dit zijn vol beladen binnenvaartschepen van maximaal 1.500 ton of duwbakken geladen tot maximaal 2000 ton.

Gevolgen

Bedrijven langs de Zaan kijken bij investeringen in de logistiek nadrukkelijk naar het lange termijnperspectief van goederentransport via de Zaan. Niets doen betekent echter dat de groei bij grote verladerebedrijven volledig zal stilvallen, terwijl enkele grote bedrijven haar activiteiten op termijn zullen beëindigen. Deze ontwikkeling doet zich al langere tijd voor; veel bedrijven zijn al vertrokken. Als laatste in deze rij zal in 2026 Bunge Loders Croklaan na 135 jaar Wormerveer verlaten, waarna de locatie zal worden herontwikkeld voor woningbouw.

Woningbouwplannen

Uitgebreide woningbouwplannen op de Burcht in Zaandam maken de toekomst onzeker of de vele riviercruiseschepen daar nog mogen aanleggen. Bovendien maken de woningbouwplannen in de Achtersluispolder de toekomst van de enige twee zeehavens van Zaandam onzeker. In deze plannen wordt o.a. de mogelijkheid besproken om de Isaac Baarhaven zelfs gedeeltelijk te dempen. Al deze ontwikkelingen zullen ongetwijfeld een ongunstig effect hebben op de scheepvaart in de Zaanstreek.

Toekomst?

Het investeren in de Zaan voor een ruimere doorvaart voor binnenvaartschepen en duwbakken geeft de mogelijkheid tot groei van het vervoer over de Zaan. Een beperkte verschuiving van transport over de weg naar vervoer over

water kan al leiden tot een reductie van 40.000 vrachtautoritten op jaarbasis. Dat is ook winst op het gebied van uitstoot, nu de Zaan de landelijke primeur heeft van elektrische duwvaart. Dat is een mooi begin, nu de binnenvaart in 2050 emissieloos moet varen.

Onlangs heeft de regering nogmaals bevestigd dat de binnenvaart essentieel voor de Nederlandse infrastructuur en het bestrijden van files op de weg. Wellicht is het al te laat, maar de Zaanstreek heeft een binnenvaarttraditie, ook onder ondernemers. De Zaanstreek is in de gelukkige omstandigheid dat vele bedrijven rechtstreeks door water wordt ontsloten, maar dit moet wel door investeringen worden veiliggesteld voor de toekomst.

Index (alfabetisch op scheepsnaam)

ANNA

ANNA ENI 02338789

ANTON

AREND

ARIE

ATLAS

BARCA

BEER

BESTEVAER

BEVER

BIGGELAAR 16

BOARD

BRANDARIS

BRAVOURE

BRE 14

BRITTANIA

BRUUT

BUTSKOP

CALYBER (2)

CARLEINE

CASTOR

CECILIA

CHRISTINA

COESANT

CONDOR
COPPELSTOCK
CREDO
CYCLOOP
DE JUNIOR
DE PUF
DE WILHELMINA - RP17
DENZO
DESPERADO
DIANE
DICKY JR
DOORDAUWER
DRAKKAR
DREADNOUGHT
E-PUSHER 2
EVELINE
FENNA
FEROX (2)
GEMINI
GOUWZEE
GRETA
GRETINA
HAJO
HAVENDIENST 3
HEDY

HELENA

HERMAN GRE

HOLLAND

HOUTVAART 2

HUNTER

IDEAAL

IJM 68 - ELIZABETH

INSULINDE

JAN HENDRIK

JAN

JANNY

JELTJE AIMEE

JOOP RUTTE 1

JOOP RUTTE 2

JOSEPHINE

JULIENNE

KIEK UUT

KIEL

KIEVIT

KMK

KROMHOUT

LARA

LIBERTAS

LINDA

MAAS 1

MAAS IV

MAAS-WAAL

MARGARETHA

MAURITS

MAX

MOOS

NEELTJE

NIPET

NOLDINA

OBELIX

OFI PUSHER

OOSTERDOK

ORION

PAMPUS

RP2

RAGNAR

RELINQUENDA

RINGVAART

RODIE 4

SAVI

SB 2

SCOUDEN

SIEM

ST NICHOLAS

STEENWIJK 1

SUZANNE

SUZZY

'T SLEPERKE

'T UKKEPUKSKE

TIA

TOR

TOX

TRUY

URSA MAJOR

VAGOR

VALERIE 2

VENTURE (6)

VERGANIA

VREDE

WATERMAN ENI02309670

WATERMAN ENI02314928

WIETA

WOKKY 2

ZEETIJGER

A

ANNA
2024

februari

Eigenaar M. van Dalen, Sinderen

Bouwjaar Onbekend

Werf Onbekend

Bouwnummer Onbekend

Afmetingen 12,00 x 3,20 x 1,10 meter

Voortstuwing DAF 575 105 bhp/78 kW

ENI-nummer Onbekend

Ex namen Onbekend

Wie kan ons helpen met de ontbrekende gegevens over deze sleepboot?

Mail ons op: duwenenslepenopdezaan@gmail.com

ANNA

april 2025

Eigenaar WD Techniek (Willem Dorresteyn), Eemnes

Bouwjaar 1957

Werf Jadewerft, Wilhelmshaven, Duitsland

Bouwnummer 63

Afmetingen 21,14 x 5,84 x 2,27 meter

Voortstuwing Caterpillar 3408 van 545 apk/406 kW

ENI-nummer 02338789 / 05402920

Ex namen

- PRIEL/ Wasser- und Schifffahrtsdirektion, Bremen, Duitsland
- HUNTETUG/H. Schumacher, Elsfleth/Shiptec, Elsfleth/ Reederei Hesse GmbH & Co. K.G., Leer, Duitsland/ Shiptec Industrial & Shipyard Technologies GmbH, Elsfleth, Duitsland/ Gebr. W. & J. Kramer Vof, Zaandam

ANTON

2025

mei

Eigenaar WD Techniek (Willem Dorresteyn), Eemnes

Bouwjaar Onbekend

Werf Onbekend

Bouwnummer Onbekend

Afmetingen ?? x ?? x ?? meter

Voortstuwing Onbekend

ENI-nummer 03802299

Ex namen Onbekend

*Wie kan ons helpen met de ontbrekende gegevens over deze sleepboot?
Mail ons op: duwenenslepenopdezaan@gmail.com*

AREND

mei 2025

Eigenaar WD Techniek (W. Dorresteyn), Eemnes

Bouwjaar 1957

Werf Jadewerft GmbH, Wilhelmshafen, Duitsland

Bouwnummer47

Afmetingen 20,83 x 5,60 x 2,20 meter

Voortstuwing Mercedes Benz van 495 apk/369 kW

ENI-nummer 05401750

Ex namen

- RYSUM/ Wasser- und Schifffahrtsdirektion, Bremen, Duitsland/ Ems Schlepper AG, Emden, Duitsland/ H. Schumacher, Elsfleth, Duitsland/ Reederei Hesse GmbH & Co. K.G., Leer, Duitsland/ Shiptec Industrial & Shipyard Technologies GmbH, Elsfleth, Duitsland/ Gebr. W. & J. Kramer Vof, Zaandam

ARGO

2025

juli

Eigenaar E.G. van der Meer, Arnhemuiden

Bouwjaar 1953

Werf G. den Heeten, Leidschendam

Bouwnummer Onbekend

Afmetingen 15,58 x 4,46 x 1,60 meter

Voortstuwing Volvo CCR 2 van 590 apk/441 kW

ENI-nummer 03031474

Ex namen

- ARDO/ Fa . P. Donkersloot & Zn, IJmuiden/B. Reitsma, Wartena
- ARGO/ P.W. Vree, IJmuiden

- Eigenaar M.M. Verhoef, Zaandam
- Bouwjaar 1938
- Werf Scheepswerf Den Heeten, Leiden
- Bouwnummer Onbekend
- Afmetingen 7,00 x 2,18 x 0,90 meter
- Voortstuwing Deutz SA M 517 van 115 apk/85 kW
- ENI-nummer Onbekend
- Ex namen
- HENRIËTTE/G. van Os, Eindhoven
 - HENDO/J.H.L. Kallen, Maastricht
 - MARIA/H. van der Runstraat, Maastricht
 - HERMINE S/??
 - HERMINA S./M. Verhoef te Zaandam

Opduwer ARIE met de MAARTEN TROMP van dezelfde eigenaar